

**ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО
МОЗ УКРАЇНИ» ВСЕУКРАЇНСЬКА ЕКОЛОГІЧНА ЛІГА
УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ
ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ**

**Матеріали науково-практичної конференції
«ДОВКІЛЛЯ І ЗДОРОВ'Я»
(26–27 квітня 2018 року)**

За редакцією заслуженого діяча науки
і техніки України, професора С.Н. Вадзюка

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига» 2018

Збірник матеріалів науково-практичної конференції «Довкілля і здоров'я», за редакцією проф. Вадзюка С. Н. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2018. – 148 с.

Відповідальність за представлені результати досліджень несуть автори тез.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСІВ РОЗВИТКУ ПРОВІДНИХ ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНИХ ФУНКЦІЙ ОРГАНІЗМУ СТУДЕНТІВ НА РІЗНИХ ЕТАПАХ НАВЧАННЯ

Сергета І. В., Панчук О. Ю., Тимошук О. В.

*Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова
E-mail: hygiene@vntmu.edu.ua*

В ході проведених досліджень визначені особливості процесів формування показників функціонального стану вищої нервової діяльності, уваги, зорової сенсорної системи, а також критеріальних характеристик якості життя студентів в динаміці навчального процесу у вищому навчальному закладі.

Виявлено, що з боку показників функціонального стану вищої нервової діяльності впродовж часу навчання незалежно від статевих розбіжностей реєструвались дві чітко окреслені тенденції. Якщо показники, які відображували особливості формування значень сенсомоторних реакцій, спочатку дещо погіршувались (найбільші їх значення були властиві для студентів-третьоккурсників), згодом покращуючись і досягаючи найдосконалішого рівня розвитку серед студентів-випускників ($p < 0,01$), то показники, які відображували особливості процесів формування критеріальних характеристик основних нервових процесів і, зокрема рухливості і врівноваженості нервових процесів, відзначались поступовим покращанням їх величин протягом часу перебування у закладі медичної освіти. Встановлено, що найбільш адекватні з адаптаційної точки зору та з позицій формування високої функціональної готовності до виконання професійно-значущих дій показники ефективності праці, і, отже, стійкості та переключення уваги, спостерігались у студенток 1 курсу ($p < 0,01$) і студентів 5 курсу, найменш адекватні – у студенток 3 курсу і студентів 1 курсу. Водночас найкращі, виходячи із адаптаційно-значущих позицій, значення критичної частоти злиття світлових миготінь і, отже, зорової сенсорної системи, реєструвались серед студенток і студентів випускного курсу, найгірші величини – серед студенток 1 курсу ($p < 0,05-0,001$) і студентів 3 курсу ($p < 0,05-0,01$).

структурної перебудови судин мікрогемодинамічного русла порожньої кишки, яке характеризувалося вираженим звуженням приносної (артеріол, прекапілярних артеріол), обмінної (гемокапілярів) ланок мікрогемодинамічного русла та розширення закапілярних венул і венул, венозного повнокров'я, гіпоксії, дистрофії, некробіозу клітин і тканин. В умовах пострезекційної портальної гіпертензії та інтоксикації хлоридом алюмінію ступінь вираженості структурної перебудови судин мікрогемодинамічного русла порожньої кишки був більшим порівняно з спостереженнями другої групи, що свідчило про негативний вплив досліджуваного хімічного фактора на перебіг пострезекційної портальної гіпертензії.

УДК 378.17:616-053.5

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧІ КОМПЕТЕНЦІЇ ШКОЛЯРІВ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ЗМІН В ДИНАМІЦІ ОСТАННІХ ДЕСЯТИЛІТЬ

Теклюк Р. В., Сергета І. В., Браткова О. Ю.

*Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова
E-mail: hygiene@vntmu.edu.ua*

Здоров'язберігаючі компетенції школярів являють собою сукупність знань з різної медичної тематики та здатність ці знання вчасно і правильно застосувати, створюючи певну систему навичок ведення здорового способу життя, є невід'ємною умовою уміння учнів формувати і покращувати свій фізичний і психічний стан, а також впливати на власне соціальне благополуччя. Причому провідними компонентами здоров'язберігаючих компетенцій слід вважати їх когнітивну (медична грамотність тощо), ціннісно-мотиваційну (ставлення до власного здоров'я тощо) та поведінкову (навички здоров'язберігаючої поведінки тощо) складові.

Під час досліджень, проведених з 2003 по 2017 роки, визначали, що учні підліткового віку знали і знають про здоров'я, чи змінюються з часом сфери їх інтересів щодо здоров'я, хто є найважливішим джерелом інформації про здоров'я, на кого найбільше покладають підлітки відповідальність за своє здоров'я, в чому вони вбачають